

e ditorial

Fără cianură

Vârtejul necontrolat al tranziției ne face să ne simțim ca într-o centrifugă uriașă în care valorile, dacă nu reușesc să se mențină în centrul mașinării, sunt împinse din ce în ce mai mult spre margini, uneori depășindu-l și pierzându-se în neant. Valorile culturale tind să se instaleze la periferia societății, măturate de această mașinărie infernală și, dacă nu primesc un sprijin real din partea statului, să dispară, irecuperabil și ireversibil.

Reforma în cultură nu înseamnă renunțarea la cultură, ci structurarea ei pe baze și pe principii noi. Se fac eforturi remarcabile de a adapta valorile culturale cerințelor actuale ale societății, iar lupta trebuie dusă în scopul transformării și nu doar al supraviețuirii. Unul dintre principiile care au câștigat teren este cel al descentralizării, iar faptul că instituțiile culturale glisează dinspre ministerul (și bugetul) unic către organismele (și bugetele) locale este un fapt încurajator și pozitiv în sine. Dar descentralizarea este înțeleasă pe alocuri ca fiind însoțită de o povară în plus, nemeritată („După toate problemele pe care le avem ne mai trebuia și cultura?!“), sau, dimpotrivă, ca pe o posibilitate excelentă de a dispune discreționar de instituțiile culturale. Am aflat că, într-un oraș de pe Dunăre, trecând teatrele de la o egidă la alta, de la un ordonator de credite (Consiliul Județean) la altul (Consiliul Local), acesta din urmă a hotărât ca directorii instituțiilor respective - buni, răi - să fie înlocuiți. Nu prin concurs, așa cum este legal, ci prin decizie - ca în vremea despre care păstrăm amintiri atât de urâte -, prin decizie, adică, de partid și de stat. Așa se face că directorul Teatrului Dramatic, regizorul Adrian Lupu, a fost înlocuit, pur și simplu, prin votul consilierilor locali. Culmea ironiei este că Adrian Lupu - deși, se pare, nedorit la conducerea teatrului - a participat, alături de alți trei nominalizați de către același consiliu, la cursa candidaților pentru postul de director! Pentru a se da iluzia legitimității... Pe vremea ultimului (sper!) dictator român circula un banc. Un ziarist străin, constatând procesul de decimare a poporului român, l-ar fi întrebat pe Ceaușescu: „De ce nu încercați mai bine cu cianură?“ Nu, nu mai este cazul acum! Dar... citesc într-un ziar: „Reputatul regizor rus Igor Kucer a fost găsit mort în apartamentul său din Moscova. Surse ale poliției au precizat că acesta a fost omorât în bătaie de kileri plătiți. Igor Kucer, în vârstă de 52 de ani, era directorul vestitului teatru moscovit Taganka“. Cianura nu mai este de actualitate. Se preferă destituirea sau omorîrea în bătaie.

DUMITRU SOLOMON